

Διεκδίκηση του κατοχικού δανείου

Διεκδίκηση του κατοχικού δανείου

Το αίτημα για την εξόφληση και η υποχρέωση της Γερμανίας

Από τον Μάκη Μπαλαούρα*

Εφημερίδα «Έθνος» 1.4.2000

Η κατοχή της Ελλάδας από τις δυνάμεις του Άξονα δεν σήμαινε μόνο θάνατο, αίμα, πόνο, ερείπια, αλλά και λεηλασία. Οι κατοχικές δυνάμεις – πέραν της κάλυψης των αναγκών συντήρησης του στρατού τους– λεηλάτησαν τον κοινωνικό μας πλούτο με τέσσερις τρόπους:

- Μέσω εμπορίου με τη διαδικασία κλίρινγκ μεταξύ Ελλάδας αφενός και Γερμανίας – Ιταλίας αφετέρου.
- Μέσω της μετατροπής των μάρκων σε δραχμές με ισοτιμίες ευνοϊκές για τους κατακτητές.
- Με την αποχώρησή τους οι Γερμανοί καταλήστευαν τα αποθέματα της Τράπεζας της Ελλάδος.
- Με την υποχρεωτική κατά μήνα καταβολή ποσών –πέραν των εξόδων κατοχής- ύψους 1,5 δισ. δρχ., ποσό που δηλώθηκε ως δάνειο της Ελλάδας προς τη Γερμανία και την Ιταλία.

Με τη λήξη του πολέμου, η Ελλάδα αναφέρθηκε για πρώτη φορά στο θέμα των επανορθώσεων στη Διάσκεψη του Παρισιού (20/12/1945), όπου όμως οι επανορθώσεις θεωρήθηκαν από τον Έλληνα εκπρόσωπο ως «ιδιωτική οφειλή, που θα τακτοποιηθεί δι' απευθείας διαπραγματεύσεων με τις ενδιαφερόμενες χώρες». Ούτε όμως στις μετέπειτα διεθνείς διασκέψεις Βόννης 1952, Λονδίνου 1953, Παρισιού 1954 υπήρξε συμφωνία. Απλώς με τον Ν.2023/52 αναφερόταν πως, αν Γερμανία δε συμφωνήσει, τότε η Ελλάδα θα προσφύγει στα Διεθνή Δικαστήρια. Βέβαια, ποτέ δεν έγινε αυτή η προσφυγή, παρά το γεγονός πως υπήρξαν διακανονισμοί με τη Γιουγκοσλαβία (1956) και την Πολωνία (1971) πριν από την ενοποίηση της Γερμανίας.

Το νεότερο δεδομένο είναι πως μετά τη συμφωνία 4 συν 2 της Μόσχας το 1992, η Γερμανική

Κεντρική Τράπεζα δημοσίευσε στις Ηνωμένες Πολιτείες μια ενημέρωση προς τους Αμερικανούς πολίτες και καλούσε όσους είχαν δανείσει το γερμανικό κράτος από τον μεσοπόλεμο, ακόμα και κατά τη διάρκεια του πολέμου, δηλαδή κατείχαν ομόλογα του γερμανικού Δημοσίου, να έρθουν σε επαφή με την Κεντρική Τράπεζα, που θα τους έδινε ομόλογα με τόκο, όλης αυτής της περιόδου!

Πριν από μερικούς μήνες, η Γερμανία πρόβαλε τον ισχυρισμό περί παραγραφής των ελληνικών απαιτήσεων. Όμως, τελικά, η ίδια ύστερα από πρωτοβουλία πολιτών που πρόβαλαν συχνά νομικά και πολιτικά επιχειρήματα, αναγκάστηκε να σωπάσει. Έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον να σημειωθεί πως όταν ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στο Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας της Ελλάδος έθεσα το θέμα, τον Νοέμβριο 1995, ο διοικητής της κ. Λουκάς Παπαδήμος προέβη στις παρακάτω σημαντικές επισημάνσεις:

• Πράγματι η Ελλάδα εξαναγκάστηκε από τις δυνάμεις Κατοχής να τις χρηματοδοτεί –πέραν των δαπανών για τα στρατεύματα κατοχής– με υπέρογκα ποσά, με τη μορφή δανείου. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει υπόψη της όλα τα γεγονότα όπως προκύπτουν από τα επίσημα έγγραφα.

• Τα παραπάνω στοιχεία η Τράπεζα της Ελλάδος έχει θέσει υπόψη της κυβέρνησης. Η απαίτηση της Ελλάδας δεν έχει παραγραφεί και ούτε κινδυνεύει στο άμεσο μέλλον. Η διεκδίκηση των οφειλόμενων ποσών είναι πολιτική πράξη, που μόνο η ελληνική κυβέρνηση πρέπει να λάβει.

Όμως ούτε και αυτό το χρονικό διάστημα έκανε το παραμικρό η ελληνική κυβέρνηση, όπως άλλωστε έπραξαν όλες οι προηγούμενες κυβερνήσεις. Ορισμένες μάλιστα έφτασαν στα όρια της εθελοδουλίας, γεγονός που με θλίψη και οργή διαπιστώνει όποιος διαβάζει τα πρακτικά της Βουλής, στις συζητήσεις που προκάλεσαν επανειλημμένα οι βουλευτές της ΕΔΑ τα έτη 1952, 1957, 1958. Όμως, όπως κι αν αντιμετώπισαν το θέμα οι ελληνικές κυβερνήσεις, έχει γίνει σαφές πως η γερμανική πλευρά δεν μπορεί να προβάλει κανένα ισχυρό επιχείρημα για τη μη εξόφληση του δανείου.

Παλαιότερα, πρόβαλε το επιχείρημα της μη ενοποίησης της χώρας, αν και τον Ιανουάριο του 1965 ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε καταλήξει σε συμφωνία με Γερμανούς αξιωματούχους για το διακανονισμό του δανείου με τη μορφή μεγάλων έργων.

Παρά τα τεχνικά προβλήματα που σχετίζονται με τους τρόπους υπολογισμού των πιστώσεων (μετατροπή των δραχμών σε λίρες Αγγλίας) και του επιτοκίου, οι υπολογισμοί που έχουν κάνει οι Π. Δερτιλής, Α. Αγγελόπουλος, η Τράπεζα της Ελλάδος, αν και άκρως συντηρητικοί, συγκλίνουν. Οι πλέον πρόσφατοι, μεταξύ των οποίων και του Α. Αγγελόπουλου, μιλούν για ποσό μεταξύ 13 και 18 δισ. δολαρίων. Δηλαδή, ένα τεράστιο κονδύλι, που θα μπορούσε να επενδυθεί σε κοινωνικούς σκοπούς όπως σχολεία, νοσοκομεία κ. ά.

Η Γερμανία είναι στριμωγμένη, γιατί τελικά έχει αναγκαστεί να αναγνωρίσει την υποχρέωσή της αυτή, παρά το γεγονός πως έχει προβάλει κατά καιρούς διάφορες δικαιολογίες, όπως η διχοτόμηση της χώρας. Σήμερα το μόνο που αφήνει να διαρρέει είναι πως η απαίτηση αυτή θα δυσχεράνει τις διακρατικές σχέσεις των δύο χωρών, πολύ περισσότερο που και τα δύο κράτη είναι μέλη της ΕΕ και επομένως, αφού η Ελλάδα έχει ευνοηθεί από την ένταξή της στην ΕΕ από κονδύλια που έχει καταβάλει σε σημαντικό βαθμό η Γερμανία, καλύτερα είναι να μην κινήσει το θέμα. Αστεία πράγματα για τους πολίτες της Ελλάδας, σοβαρά όμως, απ' ό,τι φαίνεται, για τις κυβερνήσεις οι οποίες δείχνουν να υποκύπτουν στις απειλές της Γερμανίας.

*** Ο Μάκης Μπαλαούρας είναι μέλος του Δ.Σ του Εθνικού Συμβουλίου για τη διεκδίκηση των γερμανικών οφειλών.**

Πηγή: <http://www.syte.gr/paremvasi/news.asp?offset=2070&newid=1>